

Gyűjtő: H. MUSTOS Lajos

Gyűjtés ideje: 1988.

TART.: „EGY LAKÓHÁZ LEÍRÁSA”

10 lap, 7 foto'

FÖLDRAZAI MUTATÓ: KAKAO

SEKCIÓMUTATÓ: X · 2

XI

LECTANDAAS:

Lajos
Somogyi Múzeum
KA-1011.
Néprajzi adattár

o-o

o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o

ERDEI FERENC TÁRSASÁG
M A K Ó

P Á L Y Á Z A T
=====

" E G Y L A K Ó H Á Z L E I R Á S A "

Készítette: Ifj. Mustos Lajos
8. osztály

Készült: Karádon, 1988. október 21-től - novem-
ber 10-ig.

Iskolám: Gárdonyi Géza Általános Iskola Karád

Lakcímem: 8676. Karád, Semmelweis tér 5.

o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o

o-o

EGY LAKÓHÁZ L E I R Á S A

=====

A Balatontól 17 km-re, Somogy megyében van egy nagyközség a 850 éves Karád. A tabi dombvidékhez tartozik, erdők-hegyek veszik körül. A felszabadulás óta sokat fejlődött, szép kultúrotthona, tájháza, vendéglője, ABC áruháza van. Munkahelyet keresőknek a Termelőszövetkezet, ÁFÉSZ, Május 1. Ruhagyár karádi telepe, Erdészeti biztosít. Híres az általános iskolája, itt tanított Gárdonyi Géza, itt járt és gyűjtötte a népdalokat Kodály Zoltán. Csendes, tiszta levegőjű falu.

1984-ben a szüleim elhatározták, hogy véglegesen letelepednek itt, ezért a falu központjában egy régi házat vásároltak. A ház 1169 m²- területen fekszik "L"-alakú, az 1900-as években építtette egy pap. Ebben a házban rendelt később a mártírhalált halt Dr. Fischer Albert orvos. A ház ablakai kicsi, zsalús ablakok voltak, ajtóit alacsonyok és szélesek. Három bejárata volt. Tetőszerkezete fa, tetőfedése cserép. Téglából és vályogból épült, így falainak vastagsága kb. 60 cm. Ez azért jelentős, mert télen tartja a meleget, nyáron viszont hűvös a lakás. Lakóterülete 150 m². Udvara volt - bár kicsi - de csak két fa állt az udvarban. A szomszédos ÁFÉSZ-től orgonasövény választotta el, ami gondozatlan volt, ezért az ott dolgozóktól már elvette a napfényt.

A felújítást a tetőszerkezet javításával kezdték, kicserélték a tetőtartó gerendákat, tető lécezését, mivel azok igen elhasználódtak az idők folyamán és a ház régi jellegét megőrizve hódfarkú cseréppel fedték.

A lakásba egy bejárat van, rögtön szembe vele a konyha. A konyha 16 m², tágas, aljzata beton, PVC padlóburkolattal. A konyhába régi faragott székeket újítottunk fel, s itt hagytuk meg a spalettás ablakot.

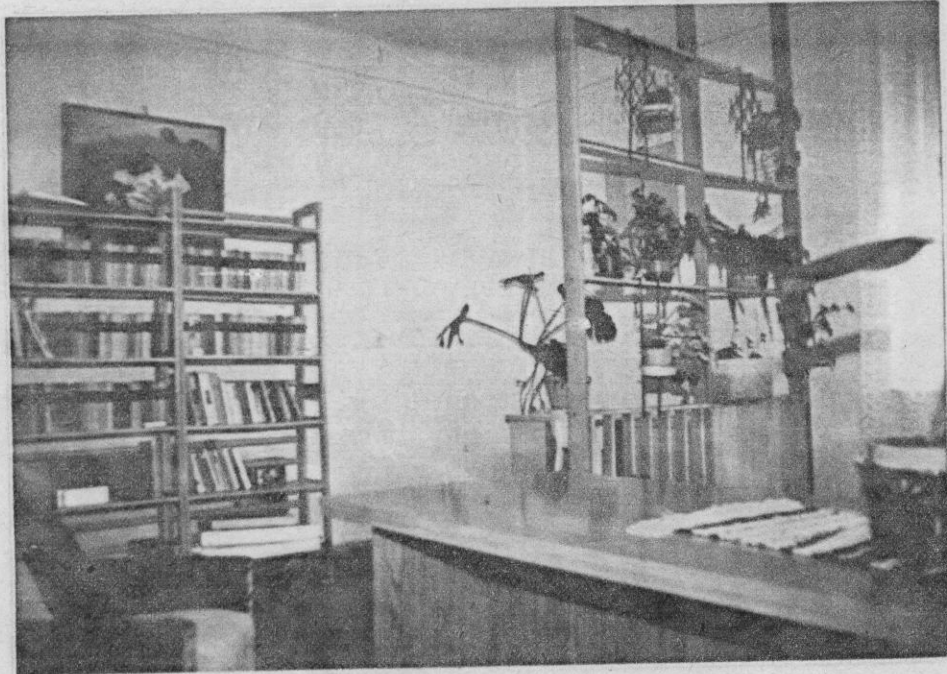

A konyha képe

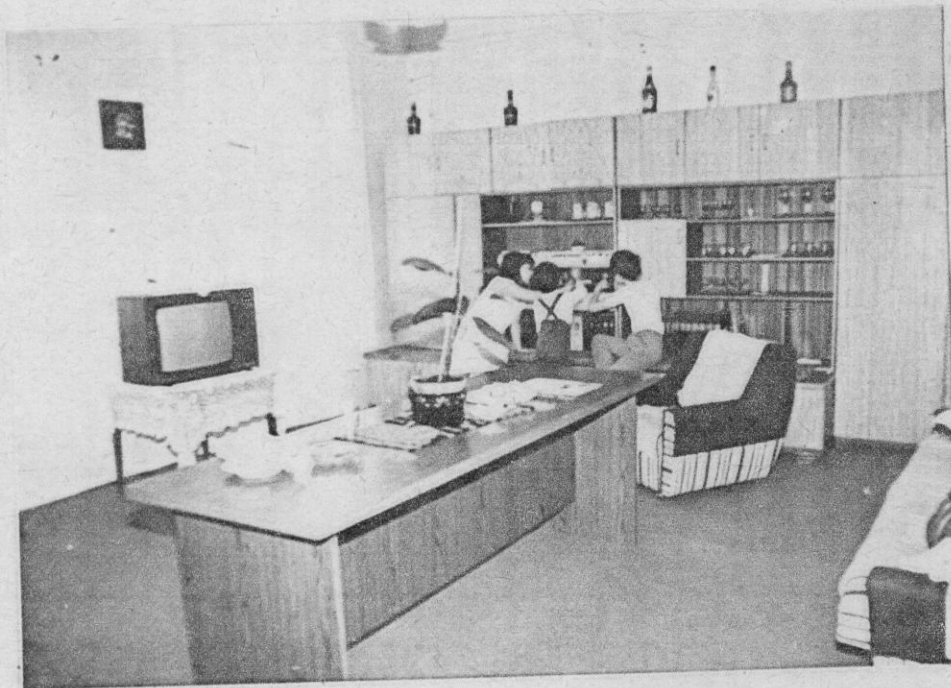
Innen nyílik a spaiz, mely szintén tágas, jól el lehet pakolni benne.

A bejárattól kicsit balra fordulva egy kb. 13 m-es folyósó van, ahonnan a lakószobák nyílnak. Mindjárt az első szoba, mely 40 m² alapterületű, a nappali. A nyílászárókat szabványméretűre cseréltük. Itt lehet TV-t nézni, olvasni, vendégeket fogadni. Aljzatbetonon padlószőnyeg van.

Külön egy térelválasztó segítségével kialakításra került egy úgynevezett dolgozó-sarok. Ide ülnek le szüleim dolgozni.

a nappali szoba első részlete

a nappali szoba második részlete

A következő szoba az én szobám. Itt van az íróasztalom, a tanszereim, itt tanulok és itt alszom. Padlózata: padló, egy nagyszőnyeggel és összekötő szőnyegekkel. Közös megegyezéssel a húgommal itt helyeztük el a lemezjátszót.

A szobám képekben

Ebből a szobából nyílik a húgom szobája íróasztallal, könyvszekrénnel. Szintén padlóburkolattal. Itt alszik a húgom. Ebből a szobából nyílik a szüleim hálószobája, padlóburkolattal, hálószobabútorral berendezve.

Amint említettem a szobák a folyósóról nyílnak, de a 3 szobából át lehet menni a másikakba anélkül, hogy a folyósóra kimenénk. A szobák fűtését cserépkályhák biztosítják, melyet az egész család nagyon szeret, mert reggel is pompás meleget tartanak a csempék.

A folyósó végén van a fürdőszoba, melyet a szüleim szobájából is meg lehet közelíteni, ezt a hálószoba cserépkályhája fűti be.

Aljzatburkolata metlachi, körben fehér csempével kirakva. A kád, mosdókagyló, boiler szintén fehér. Itt van a mosógép és centrifuga is. A fürdőszoba fehérre van meszelve. Közvetlen mellette a WC, melynek nagy előnye, hogy szüleim leválasztatták a fürdőszobától. Aljzata szintén metlachi, falai fehérre meszeltek.

A már említett folyósó : aljzatbetonon PVC burkolat, itt található a 3. könyvszekrény /állvány/, melyet édesapám készített fából. A húgom babái is itt pihennek.

Az egész lakás ki van festve és különböző mintával hengerezett. Érdekességképpen megemlítem, hogy mikor a festő lekaparta a falakat és lecsiszolta, az én szobám falán egy freskó volt látható. A festék nem akarta takarni. A nyílászárók fehérre vannak mázolva.

A bejárattól jobbra még folyósó van, mely le van zárva egy ajtóval, ugyanis az ajtó után még van egy helyiség, ahol a takarítóeszközök, gázpalack tárolására szolgál jelenleg, de távlati cél, hogy itt alakítsunk ki még egy fürdőszobát tusolóval, kézmosóval és WC-vel. Tovább haladva található a pince, majd a folyósót ismét egy ajtó zárja le, mely édesapám műhelyébe vezet. Édesapám szeret fával dolgozni /bár malomipari technikus/ és ebben a műhelyben készíti munkáit például: fűszertartó polcot, könyvvállványt stb.

Az udvart megosztottuk. Van egy füves, virágos rész, majd egy konyhakert, ahol a legfontosabb zöldségféléket termesztjük. Leghátul a ház folytatásaként faház és baromfi udvar van, ezt már a szüleim alakították ki.

Távlati célja és terve a családnak, hogy a szüleim jelenlegi szobáját majd a nagymamám fogja lakni, aki itt lakik a faluban és sokat segít nekünk, ha az idő elérkezik.

A háztartási munka egy ilyen nagy lakásban sok munkát jelent, s ehhez még hozzájárul, hogy édesanyám csípőficamos, s a lába elég sokat és nagyon fáj. Ezért is mi gyerekek segítünk a takarításban. A téli tüzelőbehordásában szintén segítünk édesapámnak. Bennünket gyerekeket itthon már kis korunk óta munkára neveltek, s azt hiszem ez így jó, mert értékítéletünk más, tudjuk miért mennyit kell dolgozni, s ami megvan, azt becsülni is tudjuk.

Nálunk nagyon sok a virág, különösen rózsza és dália, mert az egész család szereti a virágot, s egész nyáron friss virág van a vázákban.

Vendégeink általában havonta egy alkalommal vannak /ide nem számítva a szomszédok átjövetelét/. Általában a keresztapámék jönnek Kaposvárról, és a szüleimnek barátai egy házaspár Balatonmáriáról, akikkel egy házban laktunk, amíg a szolgálati lakás volt az otthonunk. Mindkét családban 2-2 gyerek van. Ilyenkor édesanyámmal közösen készítjük a szendvicseket, kávéfőzünk, üdítő italt szolgálunk fel, esetenként szeszesítalt, feltéve, ha a vendég nők hajlandók vezetni az autójukat. A szülők beszélgetnek, mi gyerekek játszunk, illetve mi is beszélgetünk.

Sűrűbben találkozunk édesanyám testvéréekkel, természetesen őket is vendégül látjuk, ugyanígy édesapám nővérét és férjét.

Nálunk a legnagyobb és legszebb ünnep a Karácsony. Már jó előre készülünk rá! Mi gyerekek igyekszünk valamit készíteni, vagy spórolt pénzünkből ajándékot vásárolunk. Édesanyám és a nagyi megsütik a szokásos diós-mákos beigli, megbeszéljük az ünnepi ebédet.

Ilyenkor a nagyi egyik nap nálunk van, a másik nap a nagybátyáméknál. Aztán jönnek hozzánk, ilyenkor nagyobb a vendéglátás, ebédre szoktuk hívni őket. Sajnos nekem már csak egy nagyanyám van, és mindnyájan nagyon szeretjük.

A karácsonyfa feldiszipítését a szüleim végzik. Már nagy gyerekek vagyunk, de mégis így jobb! Aztán, ha kész a fa, mindenki szépen felöltözik, mi is a fa alá tesszük ajándékainkat, s utána együtt az egész család bevonul a karácsonyfát megnézni. Kellemes ünnepeket kívánunk egymásnak, megnézegetjük az ajándékokat, és mindenki megköszöni mindenkinek a kapott ajándékot. Közben édesanyám elkészíti az ünnepi vacsorát, fehér asztalterítővel, szépen megterítve következik a közös vacsora. Aztán még beszélgetünk, játszunk, TV-t nézünk. Ezeket a szép estéket soha sem lehet elfelejteni! A Karácsony egyik napján a család kísértál a temetőbe a nagyapám sírjához.

Ime a házunk kívülről, háttérben az augusztus 20-án átadott Kodály Zoltán nevét viselő művelődési ház.

A kerítést édesapám készítette, s fehérre festette. A képen nem látható az ÁFÉSZ felőli kerítés, ott ugyanis édesapám kivágta a már említett orgonasövényt, és oda is fakerítést készített, az ott dolgozók nagy örömeire is.

Az utcát virágokkal ültettük be, dáliával, rózsával. A képen látható nagy fák kivágásra kerülnek, hogy a virágok jobban érvényesüljenek. Mint említettem az udvar kicsi, így az utcára is gyümölcsfákat ültettünk.

A képen látható, hogy a ház külső falán lévő díszeket felújítottuk, illetve eredeti állapotába visszaállítottuk. A homlok- és lábázat újra meszelését most tervezzük.

Amennyiben az idő közbeszólna, úgy sajnos elmarad a tavaszra.

Ennyiben kívántam bemutatni, hogyan varázsoltunk újjá egy régi típusú lakást, fáradságot nem kímélve, csak sajnos anyagi vonzata miatt tervünket teljes egészében még nem tudtuk megvalósítani.

A ház megvásárlásával szüleim arra is gondoltak, ha nekünk gyerekeknek esetleg nem sikerül lakáshoz jutni, amikor arra szükségünk lesz, hát itt ellakhatunk, szükség esetén a tetőtér beépítésére is lehetőség van.

Szokásainkról is ízelítőt próbáltam adni, remélem sikerült.

A fentiekből kitűnik, hogy szüleim rengeteget dolgoztak, de nem hagyhatom ki, hogy ránk gyerekekre mindig volt idejük. Türelmesen végighallgatják problémáinkat, mondanivalónkat, és nincs titok a házban. Mi gyerekek tudjuk és ismerjük a család problémáit, gondjait, amit igyekszünk együtt megoldani.

Végül, de nem utolsó sorban szeretném felhívni a figyelmet arra a könyvre, amely Karád története címmel jelent meg. Ezt a könyvet Herk Mihály nyugdíjas tanító írta, melyből mindenki megtudhatja milyen volt Karád régen, milyen ma, s milyen hagyományokat őriz.

K a r á d, 1988. november 10.

Mustos Lajos
Ifj. M u s t o s Lajos

tanuló